

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

Caput centesimum vigesimum quintum. Jesus venditur: cujus venditionis pretio ager figlinus emitur. Judae proditoris interitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

nobis à natura insitum doloris & mortis horrorem vere eum sensisse, ideoque in que-
relas more humano erupisse; sic tamen ut compresso & devicto humanæ imbecilli-
tatis sensu, paternis imperiis prono animo obsequeretur. Caterum duplex est Israël:
Rom. 9. 6, 7. *Non enim omnes, qui ex Israël sunt, ii sunt Israëlita; inquit Paulus, neque qui semen*
Rom. 2. 28, 29. *sunt Abrahæ, omnes filii. Non enim qui in manifesto, Judæus est; sed qui in abscondito,*
Judæus est. Ergo Christus in Psalmo Deum appellat *Laudem Israël*, ut pote qui lau-
daretur à piis & sanctis Israëlitis, cum à nefariis & scelestis Israëlitis torqueretur.
Math. 28. 18. Neque vero à Deo spretus ac despectus est Jesus, qui *datam sibi omnem potestatem in cælo*
& in terra redivivus gloriatur. Et sane postulatis ejus annuit Deus; nam & vitam
illi restituit, quam nec retinere Jesus voluerat; & hominibus criminum veniam beni-
gne indulgit, cujus impetrandæ gratia mortem Jesus obierat. Falsum denique est, ne-
que Judæos neque Ismaëlitas Christo nomen dedisse, cum ex utroque grege com-
plures ad Christi castra transferint: non enim prædicit Propheta singulos quosque ex
omni hominum genere, sed aliquos Christi doctrinam susceperunt.

CAPUT CXXIV.

Jesus conspuitur & cæditur.

PSALM. 34. 15. *Et adversum me latati*
sunt, & convenerunt: congregata sunt super
me flagella, & ignoravi.

Psal. 68. 27. *Quoniam quem tu percuf-*
fisti, persecuti sunt, & super dolorem vulne-
rum meorum addiderunt.

Sap. 2. 18, 19. *Si enim est verus Filius*
Dei, suscipiet eum, & liberabit eum de ma-
nibus contrariorum. Contumelia & tormento
interrogemus eum, ut sciamus reverentiam
ejus, & probemus patientiam illius.

Isa. 50. 6. *Corpus meum dedi percutientibus,*
& genas meas vellentibus; faciem meam non
averti ab increpantibus & conspuentibus in me.

Isa. 53. 3, & seq. *Despectum & novissimum*
virorum, virum dolorum, & scientem infir-
mitatem: & quasi absconditus vultus ejus &
despectus, unde nec reputavimus eum. Vere
languores nostros ipse tulit, & dolores nostros
ipse portavit, & nos putavimus eum quasi le-
prosum, & percussum à Deo, & humiliatum. Ipse
autem vulneratus est propter iniquitates no-
stras; attritus est propter scelera nostra. Disci-
plina pacis nostræ super eum, & livore ejus
sanati sumus.

Thren. 3. 30. *Dabit percutienti se maxil-*
lam; saturabitur opprobriis.

MATTH. 20. 18, 19. *Ecce ascendimus*
Hierosolyman, & Filius hominis tradetur
Principibus Sacerdotum, & Scribes; & con-
demnabunt eum morte: & tradent eum Geni-
bus; ad illudendum, & flagellandum, & cru-
cifigendum. Et Marc. 10. 33, 34. Luc. 18.
31, 32.

Matth. 26. 67, 68. *Tunc expuerunt in fa-*
ciem ejus, & colaphis eum ceciderunt, alii
autem palmas in faciem ejus dederunt, dicen-
tes, Prophetiza nobis, Christe, quis est qui
te percussit? Et Marc. 14. 65. Luc. 22. 63, 64.

Matth. 27. 26. *Tunc dimisit illis Barab-*
bam; Jesum autem flagellatum tradidit eis, ut
crucifigeretur. Et Marc. 15. 15.

Matth. 27. 30. *Et expuentes in eum, ac-*
ceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus.
Et Marc. 15. 19.

Joh. 18. 22. *Hæc autem cum dixisset, unus*
assistens ministrorum dedit alapam Jesu, di-
cens, Sic respondes Pontifici?

Joh. 19. 1, & seq. *Tunc ergo apprehendit*
Pilatus Jesum, & flagellavit. Et milites ple-
tentes coronam de spinis, imposuerunt capiti
ejus, & veste purpurea circumdederunt eum. Et
veniebant ad eum, & dicebant, Ave rex Ju-
deorum; & dabant ei alapas.

CAPUT CXXV.

Jesus venditur: cujus venditionis pretio ager figlinus emitur.
Judæ proditoris interitus.

PSALM. 68. 25, & seq. *Effunde super eos*
iram tuam, & furor ira tua comprehendat eos.
Fiat habitatio eorum deserta, & in taberna-
culis eorum non sit qui inhabitet. Quoniam
quem tu percussisti, persecuti sunt, & super
dolorem vulnerum meorum addiderunt.

Psal. 108. 4, & seq. *Pro eo ut me di-*

MATTH. 26. 14. *Tunc abiit unus de*
Duodecim, qui dicebatur Judas Iscariotes, ad
Principes Sacerdotum, & ait illis, Quid
vultis mihi dare, & ego cum vobis tradam?
At illi constituerunt ei triginta argenteos. Et
Marc. 14. 10, & seq. Luc. 22. 3, & seq.
Matth. 27. 3, & seq. *Tunc videns Judas*

ligerent, detrahebant mihi; ego autem orabam. Et posuerunt adversum me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea. Constitue super eum peccatorem, & Diabolus stet à dextris ejus. Cum judicatur, exeat condemnatus, & oratio ejus fiat in peccatum: sicut dies ejus pauci, & episcopatum ejus alter accipiat: sicut filii ejus orphani, & uxor ejus vidua.

Amos 2. 6. Hæc dicit Dominus, Super tribus sceleribus Israël, & super quatuor non convertam eam: pro eo quod vendiderit pro argento Justum.

Zach. 11. 12, 13. Et appenderunt mercedem meam triginta argenteos: & dixit Dominus ad me, Projice illud ad statuarium, decorum pretium, quo appetiatus sum ab eis. Et tali triginta argenteos, & projecit illos in domum Domini ad statuarium.

qui eum tradidit, quod damnatus esset, penitentia ductus retulit triginta argenteos Principibus Sacerdotum, & Senioribus dicens, Peccavi, tradens sanguinem justum. At illi dixerunt, Quid ad nos? tu videris. Et projectis argenteis in Templo, recessit, & abiens laqueo se suspendit. Principes autem Sacerdotum, acceptis argenteis dixerunt, Non licet eos mittere in Corbonam, quia pretium sanguinis est. Consilio autem inito, emerunt ex illis agrum figuli, in sepulturam peregrinorum. Propter hoc vocatus est ager ille, Haceldama, hoc est, Ager sanguinis, usque in hodiernum diem. Tunc impletum est quod dictum est per Jeremiam Prophetam dicentem, Et acceperunt triginta argenteos, pretium appretiatum, quem appretiarerunt à filiis Israël, & dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus.

Joh. 17. 12. Quos dedisti mihi, custodivi; & nemo ex eis periit, nisi filius perditionis, ut Scriptura impleatur.

Act. 1. 16. Viri fratres, oportet impleri Scripturam, quam prædixit Spiritus sanctus per os David de Juda, qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Jesum, qui connumeratus erat in nobis, & sortitus est sortem ministerii hujus. Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis, & suspensus crepuit medius, & diffusa sunt omnia viscera ejus. Et notum factum est omnibus habitantibus Jerusalem, ita ut appellaretur ager ille, lingua eorum, Haceldama, hoc est, Ager sanguinis. Scriptum est enim in libro Psalmorum, Fiat commoratio eorum deserta, & non sit qui habitet in ea, & episcopatum ejus accipiat alter.

I. **C**LARISSIMA illa Zachariæ prædictio, ita ut à Matthæo relata est, Adversariorum petitionibus patuit. Queruntur primum Jeremiæ eam tribui ab Evangelista, cum sit Zachariæ: deinde aliis conceptam esse verbis apud Prophetam, aliis apud Evangelistam: demum nec sententiam congruere. Adversus ea à Christianis Interpretibus multa disputantur, quibus commemorandis supersedebimus in præsentia, querelis istorum sic occurrisse contenti. Verisimile primum est librorum oscitantia evenisse, ut Jeremiæ nomen extruderet nomen Zachariæ. Nam cum propria nomina contrahere Librarii soleant, illa Jeremiæ & Zachariæ sic videntur expressisse, Ἰερεμίας, Ζαχαρίας: in his proclive fuit primam nominis utriusque literam permutare: nam primam in Ἰερεμίας, non pusillam & brevem pingebant, quemadmodum nunc Typographi, sed productam & bene longam; primam vero in Ζαχαρίας, non semper ita sinuatam & contortuplicatam, uti in libris editis hodie pingitur, sed à summo ad inum satis directam, paululum inflexam & prominentem in medio, anfulam in vertice gerentem: quæ si parum accurate notata erant, & in facile degenerabat. Hæc fatebuntur, qui Græca exemplaria versare consueverunt. Ergo apicis similitudine deluso imperito & supino librario, quod uni aut alteri codici inhæserat vitium, in alios ita propagatum est, ut universis propemodum, ac interpretationibus deinde inolesceret: quanquam non omnibus. Nam nec Jeremiæ, nec Zachariæ nomen præfert Syriaca Interpretatio, neque Persica, neque Latini codices quidam, ut testificatur Augustinus. Simile quippiam Origeni & Eusebio suboluerat; quorum ille in Matthæum, hic libro decimo *Ἐκδοκῆς*, errore hunc, *σαδλμει ζαχαριών*, mendum scripturæ esse conjecit. At apocryphus ille Jeremiæ liber Ebraice scriptus, Hieronymo communicatus à Nazarææ sectæ homine Ebræo, in quo testimonium illud propriis extabat conceptum verbis, haud scio

Defenditur Matthæum, apud quem pro Zachariæ Jeremiam citatum esse causantur Adversarii. Jesu præterea addicitur Zach. 11. 12, 13.

August. De conf. Evang. libr. 4. cap. 7. Orig. Tract. 35. in Matth.

an post Matthæum fuerit suppositus, & ad fidem ipsi faciendam confectus, ac Ebrais deinde obtrusus. Id quidem dissimulavit Hieronymus, sed inde tamen depromptam esse Matthæi *ἱστορίαν* haudquaquam credere se declaravit, verum ex ipso Zacharia reperiit. Minime vero ait Origenes visum sibi hunc Jeremiæ librum apocryphum, at ad priorem suspicionem, alteram addit, ex aliqua nempe apocrypha scriptione, Jeremiæ nomen præ se ferente, depromptam esse hanc, quam profert Matthæus, prædictionem; quemadmodum alia quadam Novi Testamenti Scriptores ex apocryphis libris depromere. Opinionem hanc nullo pacto, ne ut suspicionem quidem, probare possum: apocryphorum enim testimonia à Paulo Apostolo in tradendis præceptionibus usurpari cum fructu potuerunt, & ab Evangelista in mortis Christi historia prolata fuisse falsam prædictionem, & librum *ἀποκρυφῶν* sic tanquam Canonicum, nulla distinctionis adhibita nota fuisse citatum, haudquaquam mihi persuaderi potest. Urcunque est, liquet certe vetustissimum hoc esse mendum, ut & Augustinus asseverat. Quod ad Evangelistam & Prophetam dissonantiam attinet, manifestum est ad Prophetam sententiam attendisse Evangelistam, verba neglexisse; quemadmodum ab Interpretibus recte observatum est. Tantum abest ut in sententia inter illos dissonent. Atque hunc morem in testimoniis à Scriptura sacra recitandis tenuisse Evangelistas & Apostolos hoc loco observat Hieronymus. Idem in libro De optimo genere interpretandi, hunc nodum solvens, *Abstine hoc*, inquit, *de pedissequo Christi dicere*, (Matthæum significat) *cui cura fuit, non verba aut syllabas aucupari, sed sententias dogmatum ponere*. Queritur apud Zachariam Deus mercedem suam triginta argenteis esse appensam: atque tam exiguum & vile sui pretium indignatus, jubet id Prophetam projicere *אל הוויצר אל*, ad figulum; quod & ab hoc factum est, projectis iis in domum Domini ad figulum. Plane cum iis congruit Matthæus, si sententiam duntaxat spectes; nec multum abludunt verba. Perpicuum est præterea ejusmodi esse vaticinationem hanc, ut in Jesum Christum proprie conveniat; accurate designata venditione, pretio venditionis, ac numero nummorum, projectione nummorum, loco etiam projectionis, ac nomine loci. Quæ si in Zachariæ tempora conferas, vix sane, ac ne vix congruent: nam quid hoc esse dicas, Deum pretio æstimari se voluisse ab Israëlitis; ac illos æstimatione Dei facta, triginta argenteos Dei pretium appendisse? Sin hæc in allegoriam trahere velis, non nisi adhibita vi id efficias. Quid hoc vero est, quod fieri jubet Deus, projici pretium illud ad statuarium: nam quod ait Grotius, agrum fuisse in quem projiciebantur fracta Templi scilicet, gratis omnino dicitur, nec rationi convenit: nam quis putet agrum excipiendis Templi scilicet fractis fuisse destinatum? non his potius certe, quam reliquis sordibus; unde nec à scilicet, potius quam à sordibus nomen habuerit. Itaque vix legitimum inde sensum extundas; cum proprium & verum reperias in historia Christi Jesu. Etsi vero notavimus propositum id fuisse Grotio, ut proprios & directos vaticiniorum sensus eriperet historiæ Christi, remotos solum & obliquos relinqueret, hoc tamen loco, veritate quippe victus, allegoricam tantum expositionem concessit temporibus Zachariæ, propriam in historiam Christi quadrare fassus est.

Grot. in
Matth. 27. 9.

CAPUT CXXVI.

Jesus à Judæis & Eθνicis capitis damnatur.

PSALM. 2. 2. *Adfiterunt reges terra, & principes convenerunt in unum, adversus Dominum, & adversus Christum ejus.*

Psalm. 21. 17. *Quoniam circumdederunt me canes multi: concilium malignantium obsedit me.*

Psalm. 40. 6, & seq. *Inimici mei dixerunt mala mihi, Quando morietur & peribit nomen ejus? Adversum me susurrabant omnes inimici mei, adversum me cogitabant mala mihi: verbum iniquum constituerunt adversum me.*

Psalm. 68. 13. *Adversum me loquebantur, qui sedebant in porta.*

Psalm. 93. 21. *Capiebunt in animam Justis,*

MATTH. 20. 18. *Ecce ascendimus Jerusalem, & Filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum, & Scribis, & condemnabunt eum cum morte. Et Marc. 10. 33.*

Matth. 26. 66. *At illi respondentes dixerunt, Reus est mortis. Et Marc. 14. 64.*

Matth. 27. 3. *Tunc videns Judæus, qui eum tradidit, quod damnatus esset, penitentia ductus, reulit triginta argenteos.*

Matth. 27. 26. *Tunc dimisit illis Barabam; Jesum autem flagellatum tradidit eis, ut crucifigeretur. Et Marc. 10. 33. & 15. 15. Luc. 23. 24, 25. Joh. 19. 13, & seq.*

Luc. 23. 6, & seq. *Pilatus autem audiens Galileam, interrogavit si homo Galilæus esset.*

Et ut